

Fórián Szilveszter (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

Az ártéri üledék mikroműanyag szennyezettsége az Ányási-kanyar mentén

A világ műanyag felhasználása egyre növekszik, mellyel párhuzamosan egyre több műanyag kikerül a környezetbe, így a műanyagszennyezés napjainkra az egyik leglátványosabb globális környezeti problémává vált. A folyókban szállítódó mikroműanyagoknak (≤ 5 mm) többféle formája ismert. A mikroműanyag foszlányok és töredékek nagyobb műanyag tárgyak összetöredésével vagy kopásával keletkeznek. A szálak rendszerint a ruhák mosásával jutnak a szennyvízbe és onnan a folyóvizekbe.

Kutatásunk célja, hogy egy természetesen fejlődő kanyarulat különböző ártéri formáin vizsgáljuk meg az üledék mikroműanyaggal való szennyezettségét, illetve arra a kérdésre is választ szeretnénk kapni, hogy hogyan változik a mikroműanyag mennyisége a mélység függvényében az ártér különböző pontjain.

Az aktív övzátanyon gyűjtött minták medián mikroműanyag tartalma 200 db/kg, de a forma csúcsán, ahol a legintenzívebb a természetes akkumuláció, ott mértük mi is a legtöbb mikroműanyag-szemcsét (398 db/kg). Az ártér/hullámtér részének tekinthető formák közül az övzátónysor (910 db/kg) és a közöttük lévő sarlólaposok szennyezettsége magasabb (medián: 879 db/kg), hasonlóan a kubikgödörből származó mintákéhoz (849 db/kg). A folyóhátról gyűjtött minták szennyezettsége a legalacsonyabb (medián: 220 db/kg) a négy ártéri forma közül.

A vertikális minták esetében a felső 10 cm-es rétegben minden minta esetében mértünk mikroműanyag szennyezettséget, sőt a folyómederhez legközelebbi mintavételi szelvénynél 50 cm-es mélységek. Ezen üledékrétegek mikroműanyag szennyezettsége tág határok között mozog: 80–4800 db/kg.

A mikroműanyag típusa alapján a Tiszán a fő mikroműanyag forrás a folyókba juttatott kezelt vagy kezeletlen szennyvíz. Erre utal a mintákban a mikroszálak és gömbök magas aránya.

Kovalcsik Tamás (Szegedi Tudományegyetem)

A szavazótáborok átrendeződése Budapesten a rendszerváltozástól napjainkig

A fejlett demokráciákat az 1970-es évek előtt rendkívül stabil törésvonalak jellemezték a társadalmakon belül, amelyek nagyrészt leképezték az egyes pártok szavazótáborait is. A posztfordi társadalmi-gazdasági fordulattól kezdve azonban a választói magatartás instabillá vált, így felmerült az igény a meglévő törésvonalak feloldódásának, illetve átrendeződésének vizsgálatára, ugyanis az addig feltárt elkötelezések (*alignment*) megváltoztak, egyrészt maga a társadalmi szerkezet átalakulása, másrészt a pártok ideológiai értelemben vett mozgásai által. A szavazótáborok lokális átrendeződését képes a választási földrajz a mikro-léptékű vizsgálataival térképezni. Magyarországon ez a folyamat a rendszerváltozás óta mehetett végbe, így egy megkésettség jellemzi hazánkat és az egész posztszocialista régiót, amely a folyamatokra is hatással van. Ez alapján a kutatás célja, hogy az egyes pártok szavazótáborainak rendszerváltozás óta történő átrendeződését térképezze fel, és a mögötte lévő társadalmi-gazdasági, illetve földrajzi tényezőket határozza meg a fővárosban, Budapesten. Ehhez a hazai szavazóköri szintű választási eredményeket és a népszámlálási számlálókörzeti társadalmi-gazdasági adatokat használtam fel a minél alacsonyabb léptékű elemzés megvalósításához. Céлом meghatározni azokat a helyi szintű, illetve makro-strukturális tényezőket – elköteleződéseket –, amelyek a választókat egyik vagy másik